

Сравнителен анализ на антропометрични показатели и резултати от тестове за развитие на двигателните качества издръжливост и гъвкавост на студентки от Русенски университет през 1981 и 2015 година

Милена Григорова, Тодор Тодоров

Development of science and the continuous increase in the volume of information required of the modern professional has a major influence on the character of the learning process in higher education. System activities with various sports have a beneficial impact on the development of the human body. Targeted impact engine determines the necessity to achieve a high level of overall durability and flexibility.

Key words: height, weight, body mass index, age, overall durability and flexibility

ВЪВЕДЕНИЕ

Развитието на науката и непрекъснатото нарастване на обема на информацията, необходима на съвременния специалист, оказва голямо влияние и върху характера на учебния процес във висшите учебни заведения. Учебният труд на студентите става все по-интензивен и напрегнат.

Развитието и запазването на отделните функции на организма и повишаването на жизнения тонус е свързано с постоянното приложение на физически упражнения и двигателна активност. Доказано е, че системните занимания с различни видове спорт оказват благоприятно въздействие върху развитието на всички мускулни групи, положително влияят върху цялостното психическо състояние на човек и създават увереност в собствените сили и възможности.

Осъщественият от нас анализ на научните разработки, свързани с проблемите за развиване на двигателните способности, дават основание за поддържане на становището, че целенасоченото двигателно въздействие, осигуряващо функционална специализация на организма, определя необходимостта за постигане високо ниво на общата издръжливост и гъвкавостта.

С настоящото проучване си поставихме за цел да сравним и анализираме резултатите от бягане на дистанцията 300 метра, дълбочина на наклона и изправяне от тилен лег до седеж (коремни преси) на студентки от РУ обучавани през 1981 и 2015 година и да установим съществуват ли промени в антропометричните показатели, както и степента на развитие на важни за физическата дееспособност двигателни качества и умения.

ИЗЛОЖЕНИЕ

В настоящата тема изследваме преимущественото развитие и влияние на отделните тестове върху физическата дееспособност на студентите.

Проучването се проведе през учебните 2013/2014 и 2014/2015 г. В Русенски университет „Ангел Кънчев“. Обхванати бяха 165 студентки на възраст 17 – 43 години от I – IV курс – различни специалности.

Изследвани бяха антропометричните показатели – ръст, тегло, пол, възраст и проведени тестове дълбочина на наклона, изправяне от тилен лег и пробягване на 300 метрова дистанция.

За сравнителен анализ е използвано изследване проведено през учебната 1980/1981 г. с 551 студентки на възраст от 19 до 25 години от I и II курс от общо единадесет ВУЗ в градовете София, Варна, Пловдив, Плевен и Русе. Регистрирането на резултатите по показателите за физическа дееспособност е извършено съгласно методическото указание на СВО при МНП за провеждане на изпита по физическо възпитание, ръста и теглото – по общоприетия метод /Слънчев

и Тотева М. – 1975/ [1].

Един от показателите за физическата дееспособност и нормално състояние на хората е индексът на телесна маса (BMI–bodymassindex), за който препоръчителните стойности за различните възрасти при жените е показан в табл.1 и табл.2[2].

Таблица 1
Препоръчителни стойности за различните възрастови групи

Възраст	BMI
19-24 години	19-24
25-34 години	20-25
35-44 години	21-26
45-54 години	22-27
55-64 години	23-28
>64 години	24-29

Таблица 2
Класификация по пол

Класификация	жени
Ниско тегло	<19
Нормално тегло	19-24
Наднормено тегло	24-30
Затлъстяване	30-40
Тежко затлъстяване	>40

Оценките на някои основни характеристики на студентките: възраст, ръст, тегло, индекс на телесна маса, бягане на 300 метрова дистанция, дълбочина на наклона и изправяне от тилен лег до седеж са показани в табл. 3 и табл. 4.

Таблица 3
Оценки на характеристики за студентките – 1981 г.[1]

	Възраст	Ръст	Тегло	Индекс на телесна маса	300 м.	Дълбочина на наклона	Изправяне от тилен лег
Брой	551	551	551	551	551	551	551
$\bar{X}$	20,2	162,8	56,9	21,47	66,3	10,03	31,6
S	1,4	5,08	6,94	-	6,6	6,06	9,38
$\hat{\nu}$	6,93%	3,12%	12,21%	-	9,95%	60,4%	29,7%
$m[\bar{X}]$	0,06	0,22	0,52	-	0,28	0,26	0,4
$x_{\min}$	19						
$x_{\max}$	25						
R	6						

От резултатите се вижда, че индексът на телесна маса е средно 21.47 за студентките през 1981 г., което означава, че теглото е в нормални граници.

Таблица 4

Оценки на характеристики за студентките – 2015 г.

	Възраст	Ръст	Тегло	Индекс на телесна маса	300 м.	Дълбочина на наклона	Изправяне от тилен лег
Брой	165	165	165	165	165	165	165
$\bar{X}$	20,83	164,19	60,40	22,43	82,68	6,25	58,68
S	2,89	6,05	9,13	3,29	13,20	7,44	29,06
$\hat{V}$	13,89%	3,69%	15,12%	14,68%	15,96%	119,08%	49,53%
$m[\bar{X}]$	0,225	0,47	0,71	0,26	1,03	0,58	2,26
$x_{\min}$	17,0	150,0	42,0	16,0	54,37	-18,0	10,0
$x_{\max}$	43,0	178,0	100,0	38,1	126,33	25,0	165,0
R	26,0	28,0	58,0	22,1	71,96	43,0	155,0

От таблицата се вижда, че разсейването на теглото при студентките за 2015 г. е голямо, коефициентът на вариация е 15,12%. Значително разсейване се наблюдава при индекса на телесна маса и постиженията на 300 м – 14,68% и 15,96 %. Особено голямо разсейване има за дълбочината на наклона и изправяне от тилен лег. Там коефициентите на вариация са съответно 119,08% и 49,53%, което показва, че има изоставащи студентки по отношение на тяхната физическа дееспособност.

Беше направена проверка на хипотезата за равенство на две средни стойности (за показателите през 1981 г. и 2015 г.). Получените резултати са показани в табл. 5.

От таблицата се установява, че студентките са повишили незначително височината си за 2015 година средно с 1,76 см, теглото е завишено с около 3,28 кг, но това се е отразило значително до по-слабите резултати на постиженията на беговата дистанция 300 метра средно с около 14,59 сек, което е съществена разлика. От показателите за качеството гъвкавост на теста дълбочина на наклона се установява намаляване на амплитудата средно с 2,88 см, докато резултатите за изправяне от тилен лег до седеж се повишават средно с 23,84 бр. Това се обяснява с факта, че този норматив е включен в оценката по физическо възпитание в училищата, където се работи за укрепването на мускулатурата на коремната преса и това води до положителни резултати.

Таблица 5

Сравняване средните стойности на височина, тегло, индекс на телесна маса и постижения на 300 м, дълбочина на наклона и изправяне от тилен лег

	1981 г.		2015 г.		t	t _{табл}	Разлика
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S			
Възраст	20,2	1,4	20,83	2,89	3,83	1,96	Да
Ръст	162,8	5,08	164,19	6,05	2,94	1,96	Да
Тегло	56,9	6,94	60,40	9,13	5,26	1,96	Да
Индекс на телесна маса	21,47	-	22,43	3,29	-	-	-
300 м	66,3	6,6	82,68	13,20	21,52	1,96	Да
Дълбочина на наклона	10,03	6,06	6,25	7,44	6,65	1,96	Да
Изправяне от тилен лег	31,6	9,38	58,68	29,06	18,86	1,96	Да

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От получените резултати се вижда, че разсейването, изразено чрез коефициента на вариация, на данните за различните показатели е в голям диапазон: от 3,12 % до 60,4 % за студентките през 1981 г. и от 3,69 % до 119,08 % за студентките през 2015 г.

Индексът на телесна маса при студентките през 2015 г. показва, че е започнал процес на повишаване на теглото.

Това предполага, че студентите трябва да се движат повече и участват по-активно в часовете по физическа култура и спорт, което налага промени в учебните програми - прилагане на нормативи и подходящи упражнения за обща издръжливост и гъвкавост, с цел повишаване на тези важни физически качества и укрепване на здравния статус на студентите.

Чрез обогатяване на двигателната активност се съдейства за повишаване на двигателните способности и се подобряват функционалните възможности и адаптационно-защитните функции на организма.

Данните са обработени с програма STATGRAPHICS [3].

ЛИТЕРАТУРА

[1] Златева, Г. Изследване гъвкавостта на студентките от Народна Република България Научни трудове на Висше техническо училище „Ангел Кънчев“, 1981, том XXIII, с. 11, 343-347.

[2] "Human Physiology" by Dee Unglaub Silverthorn, Ph.D. University of Texas with William C. Ober, M.D. Andrew C. Silverthorn

[3] www.statgraphics.com Анализираните данни ни дават основание да считаме, че не само повишеното тегло е предпоставка за по-слабите постижения, но една от основните причини е и намалената двигателна активност на учащите се – през 1981 г. студентките е трябвало да покриват нормативи по различните дисциплини за заверка на семействата, а сега се заверява само за редовни посещения.

За контакти:

Милена Григорова, преподавател в Катедра “Физическо възпитание и спорт”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, тел.: 082-888652, e-mail: mgrigorova@uni-ruse.bg

Доц. д-р Тодор Цанев Тодоров, Катедра “Приложна математика и статистика”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, тел.: 082-888720, e-mail: ttodorov@uni-ruse.bg

Докладът е рецензиран.